

Upphävande av del av detaljplan vid Algutstorps kyrka

Upphävande av del av detaljplan vid Algutstorps kyrka

Sammanfattning

Kommunstyrelsen lämnade beslut och uppdrag den 28 maj 2025, § 28, att Samhällsbyggnad, Bygg- och miljöenheten, ska upphäva del av detaljplan vid Algutstorps kyrka med utgångspunkt i redovisade planförutsättningar.

Trafikverket tar fram en vägplan för vattenskyddsåtgärder längs delar av väg 42 mot Borås, inom Vårgårda kommun. Vägplanen berör en detaljplan vid Algutstorps kyrka, antagen och laga kraftvunnen den 27 december 1991. I den berörda delen redovisar detaljplanen bland annat kvartersmark för odling, vilket inte överensstämmer med vägplanens intentioner. Därför föreslås att detaljplanen upphävs i de delar som berörs av vägplanen. För att den kvarvarande planen ska få en tydlig och samlad avgränsning föreslås ett något större område upphävas än vad vägplanen kräver.

Planförslaget har varit föremål för samråd under perioden 22 september–13 oktober 2025. Samrådshandlingarna har funnits tillgängliga i kommunhuset och på kommunens webbplats samt översänts till berörda myndigheter och sakägare. Under samrådet inkom sju yttranden, samtliga från remissinstanser. Inga synpunkter har inkommit från sakägare, och de yttranden som lämnats föranleder ingen ändring av planförslaget.

Innehåll

1	Handlingar	5
1.1	Utredningar och bakgrundsmaterial.....	5
2	Planförfarande och planprocess.....	5
3	Syfte och huvuddrag	5
4	Plandata.....	6
4.1	Lägesbenämning.....	6
4.2	Markägoförhållanden.....	6
5	Sammanfattning av konsekvenser	7
5.1	Detaljplanens konsekvenser	7
5.2	Förenligt med 3, 4 och 5 kap i miljöbalken.....	7
5.3	Riksintressen, vattenskydd och miljöpåverkan	7
5.3.1	Riksintresse för kulturmiljövård (3 kap. 6 § miljöbalken)	7
5.3.2	Riksintresse för naturvård (3 kap. 6 § miljöbalken)	7
5.3.3	Vattenskyddsområde (7 kap. 21 § miljöbalken)	8
5.3.4	Strandskydd (7 kap.13 § miljöbalken)	8
5.4	Undersökning av behov av miljöbedömning	8
6	Tidigare ställningstaganden.....	9
6.1	Översiktliga planer	9
6.2	Detaljplaner	9
6.3	Kommunala beslut.....	9
6.4	Vägplan för väg 42	9
7	Förslag till upphävande för en del av detaljplan	10
7.1	Markområde för upphävande.....	10
7.1.1	Konsekvenser	10
7.2	Organisatoriska frågor.....	11
7.2.1	Tidplan.....	11
7.2.2	Genomförandetid	11
7.3	Fastighetsrättsliga frågor	11
7.4	Ekonomiska frågor	11
7.5	Medverkande tjänstepersoner.....	12
7.6	Planskeden.....	12
	Bilagor	13

1 Handlingar

Till detaljplanen hör följande handlingar:

Planbeskrivningen har inte förändrats efter samrådet, men bifogas antagandehandlingarna som en del av beslutsunderlaget.

- Planbeskrivning
- Plankarta
- Samrådsredogörelse
- Grundkarta
- Fastighetsförteckning

1.1 Utredningar och bakgrundsmaterial

- Undersökning av betydande miljöpåverkan (Vårgårda kommun, 2025)

Planförslaget grundas på följande utrednings- och bakgrundsmaterial:

- Vägplan för väg 42 (Trafikverket, pågående)
- Gällande detaljplan (laga kraft 1991-12-27)

2 Planförfarande och planprocess

Upphävandet handläggs enligt förenklat planförfarande i enlighet med Plan- och bygglagen (PBL). Detta innebär att upphävandet kan beslutas utan omfattande samråd då det inte bedöms att planen påverkar omgivningen negativt. Planförfarandet omfattar:

- Samråd med berörda sakägare och myndigheter
- Kommunfullmäktiges beslut om upphävande
- Laga kraft efter beslut

Vid förenklat standardförfarande krävs inte granskning av planen.

3 Syfte och huvuddrag

Syftet med planen är att upphäva en del av detaljplan vid Algutstorps kyrka. De ytor som föreslås upphävas är i gällande detaljplanen reglerade som "allmän plats- väg – samt kvartersmark för odling". Upphävandet syftar till att möjliggöra genomförande av vattenskyddsåtgärder och trafikförbättringar vid väg 42 i närheten av Algutstorps kyrka, då marken i den gällande detaljplanen behövs för dessa åtgärder.

4 Plandata

4.1 Lägesbenämning

Planområdet är beläget i den sydöstra delen av Vårgårda tätort, väster om Algutstorps kyrka. Det omfattar vägområdet mellan kyrkans tillfartsväg i öster samt delar av väg 42 i väster. Planområdet uppgår till cirka 0,7 hektar. Se planområdet på bild 1.

Bild 1

4.2 Markägoförhållanden

Detaljplanen omfattar delar av fastigheten Hägrunga 5:2 som ägs av Vårgårda kommun. En mindre del utgörs av en marksamfällighet. Se utdrag från fastighetskartan på bild 2.

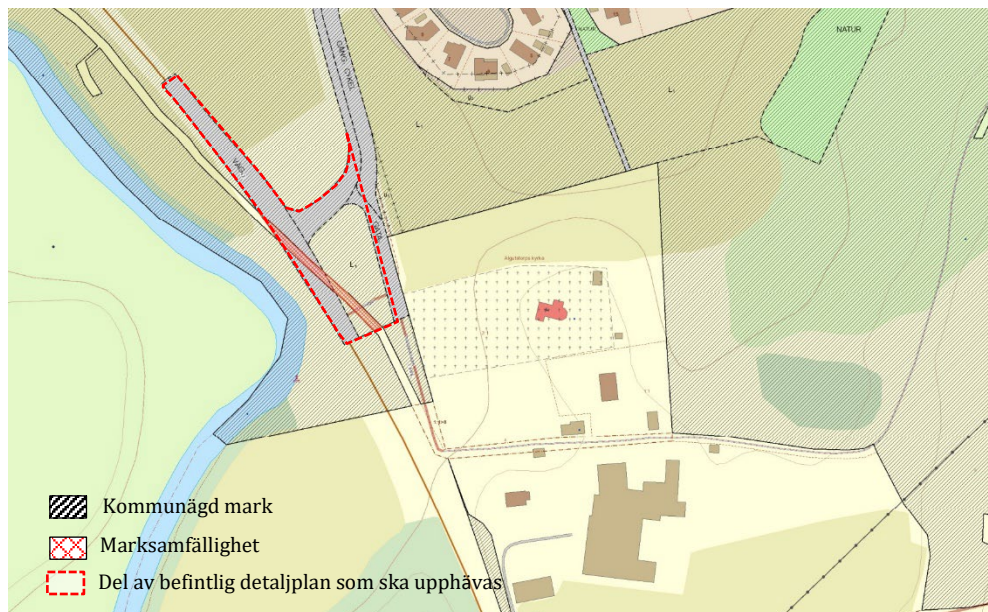

Bild 2 Utdrag från fastighetskarta

5 Sammanfattning av konsekvenser

5.1 Detaljplanens konsekvenser

Upphävandet av del av gällande detaljplan innebär att planbestämmelserna inom det aktuella området inte längre kommer att vara juridiskt bindande. Åtgärden skapar förutsättningar för Trafikverket att genomföra nödvändiga vattenskyddsåtgärder och trafikförbättringar i anslutning till väg 42, i närheten av Algutstorps kyrka, utan hinder av tidigare reglerad markanvändning såsom kvartersmark för odling och allmän plats – väg.

Planändringen medför att området får en mer ändamålsenlig planstruktur i relation till Trafikverkets planerade åtgärder. Inga nya byggrätter tillkommer och inga förändringar av befintlig bebyggelse möjliggörs inom ramen för detta upphävande.

Från ett samhällsperspektiv bedöms upphävandet bidra positivt till att stärka både trafiksäkerhet och skyddet av dricksvattentäkter. Planförslaget medför därmed begränsade konsekvenser för omgivande mark- och vattenanvändning.

5.2 Förenligt med 3, 4 och 5 kap i miljöbalken

Planförslaget bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser enligt 3, 4 och 5 kap. miljöbalken.

Planområdet berörs av riksintresse för kulturmiljövård och naturvård enligt 3 kap. miljöbalken. Upphävande av detaljplanen påverkar inte riksintressen.

Inga andra områden med särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap. miljöbalken påverkas.

5.3 Riksintressen, vattenskydd och miljöpåverkan

Planområdet berörs av flera riksintressen och skyddsvärda områden enligt 3 och 7 kap. miljöbalken. Eftersom i planförslaget upphävs äldre detaljplanebestämmelser och ingen ny markanvändning eller bebyggelse föreslås, bedöms ingen negativ påverkan på dessa värden ske.

5.3.1 Riksintresse för kulturmiljövård (3 kap. 6 § miljöbalken)

Algutstorps kyrkomiljö omfattas av riksintresse för kulturmiljövård. Då planförslaget inte innebär några fysiska förändringar, bedöms ingen påverkan ske på kulturmiljön.

5.3.2 Riksintresse för naturvård (3 kap. 6 § miljöbalken)

Planområdet innehåller inga kända skyddade arter, biotoper eller särskilda naturvärden som påverkas av upphävandet.

5.3.3 Vattenskyddsområde (7 kap. 21 § miljöbalken)

Planområdet ligger inom den sekundära skyddszonen för vattenskyddsområdet för Vårgårda tätort, som är en viktig dricksvattentäkt för Vårgårda kommun. Enligt skyddsföreskrifterna för vattentäkterna Storehagen och Algutstorp (KF §35, 2012-03-14) syftar den sekundära zonen till att bevara god yt- och grundvattenkvalitet. Zonens omfattning motsvarar ett område med minst ett års uppehållstid i grundvattenmagasinet och inkluderar en buffert på 100 meter kring Säveån.

Inom Trafikverkets vägplan för väg 42 planeras åtgärder för att stärka skyddet för vattentäkten, bland annat genom förbättrade dagvattenlösningar, skydds diken och eventuell omledning av dagvatten. Upphävandet av detaljplanen möjliggör dessa skyddsåtgärder och bedöms därmed bidra positivt till miljön. Inga nya störande verksamheter tillkommer, och bestämmelserna i miljöbalken gäller fortsatt oavsett planstatus.

5.3.4 Strandskydd (7 kap.13 § miljöbalken)

Planområdet ligger inom strandskyddat område för Säveån. Eftersom upphävandet inte medför någon ny markanvändning eller exploatering bedöms inte strida mot strandskyddets syften. Strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken gäller fortsatt fullt ut.

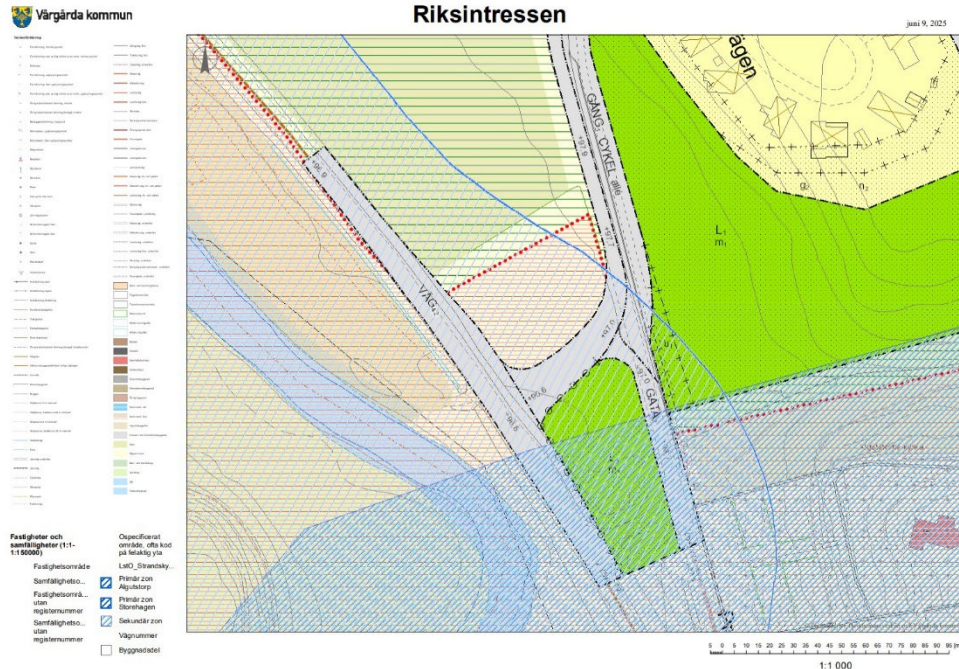

Bild 5 Riksintresse

5.4 Undersökning av behov av miljöbedömning

Eftersom planens syfte enbart är att upphäva del av en befintlig detaljplan för att möjliggöra tekniska åtgärder som vattenskydd och trafikförbättringar, bedöms det att upphävandet inte medför en

betydande miljöpåverkan enligt 4 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900). En särskild miljöbedömning enligt miljöbalken bedöms därför inte vara nödvändig.

Samråd med Länsstyrelsen om behovsbedömningen av planens upphävande sker i samband med det ordinarie samrådet i planprocessen.

6 Tidigare ställningstaganden

6.1 Översiktliga planer

Planområdet omfattas av den fördjupade översiktsplanen för Vårgårda tätort (FÖP), antagen av kommunfullmäktige den 11 januari 2023. Denna översiktsplan ersätter den tidigare kommuntäckande översiktsplanen. I FÖP 2040 pekas området ut som en del av ett framtida gång- och cykelstråk som ska förbättra kopplingarna mellan tätortens olika delar. Stråket är tänkt att bidra till säkra skolvägar samt underlätta tillgången till arbetsplatser, rekreationsområden och kollektivtrafik. Planområdet utgör dessutom en del av ett sammanhängande grönstråk med betydelse för rekreation, ekosystemtjänster och tätortens övergripande grönstruktur.

6.2 Detaljplaner

Området omfattas av en detaljplan som vann laga kraft den 27 december 1991. Planens genomförandetid har löpt ut. Inom det aktuella området anger gällande plan allmän platsmark för väg samt kvartersmark för odling. Detta överensstämmer inte med föreslagen markanvändning i pågående arbete med framtagande av Trafikverkets vägplan.

6.3 Kommunala beslut

Kommunstyrelsen i Vårgårda kommun beslut de 2025-05-28 § 118 att ge i uppdrag till Samhällsbyggnad, Bygg- och miljöenheten att upprätta förslag till upphävande av del av detaljplan vid Algutstorps kyrka.

6.4 Vägplan för väg 42

Trafikverket har inlett framtagandet av vägplan för väg 42 vid Vårgårda. Inom ramen för planen föreslås gångvägar på båda sidor av vägen i anslutning till busshållplatserna i området. Planen omfattar även gångpassage med refug samt breddning av vägen för att förbättra trafiksäkerheten. Vidare ingår i etableringen även anläggande av en fördröjningsdamm för dagvattenhantering.

Ovanstående åtgärder förväntas underlätta för gång- och cykeltrafik och förstärker därmed platsens roll som en viktig länk i det regionala gång- och cykelnätet.

Den föreslagna förändringen bedöms vara förenlig med översiktsplanens mål gällande hållbar markanvändning, god tillgänglighet samt bevarande av betydelsefulla naturvärden.

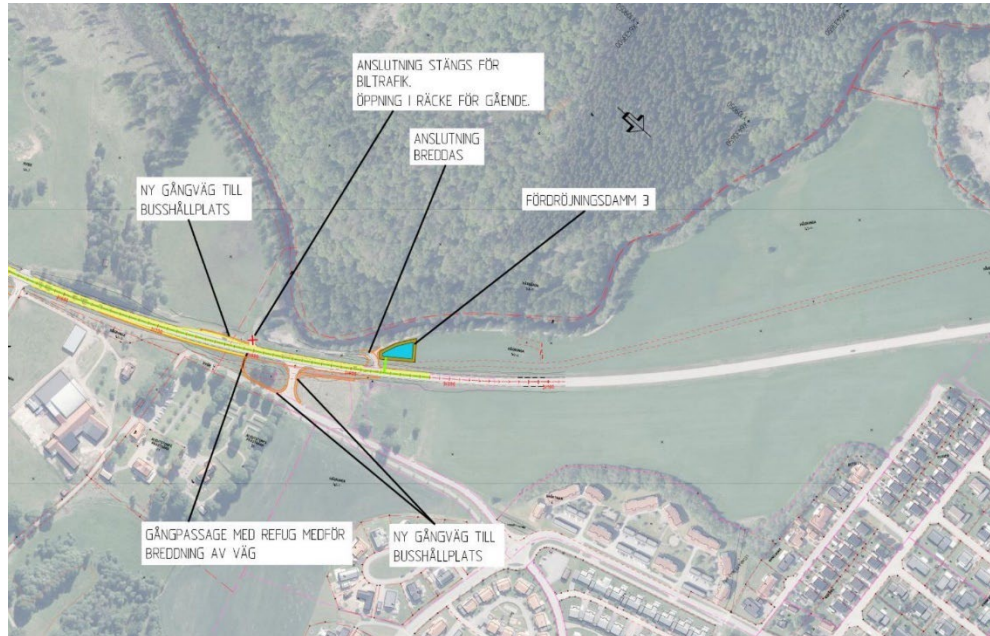

Bild 3

7 Förslag till upphävande för en del av detaljplan

7.1 Markområde för upphävande

Marken inom det aktuella området där detaljplan föreslås upphävas berör asfalterade vägytor för lokalgata och väg 42 samt gräsbevuxen betesmark i anslutning till vägområdet. Området är planlagt som allmän platsmark för väg samt kvartersmark för odling i en detaljplan som vann laga kraft den 27 december 1991.

7.1.1 Konsekvenser

Upphävandet av del av detaljplanen innebär att planområdesgränsen för gällande detaljplan, som vann laga kraft den 27 december 1991, justeras. Marken som omfattas av upphävandet kommer att fortsätta användas som väg/betesmark och betraktas som ej planlagt område.

Därmed bedöms inte ändring av detaljplanen medföra några konsekvenser.

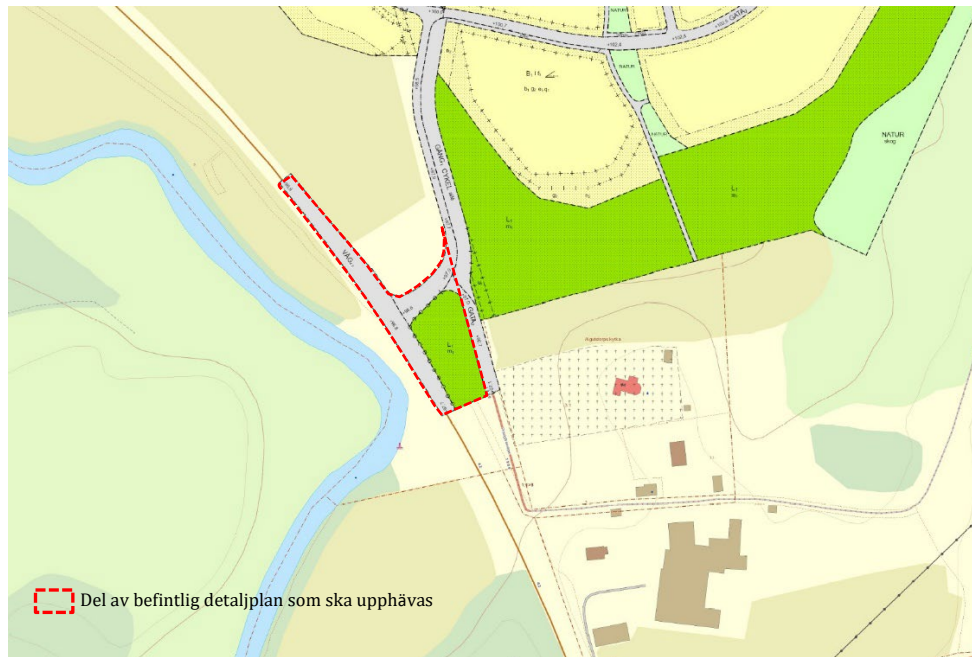

Bild 2. Planområdet

7.2 Organisatoriska frågor

7.2.1 Tidplan

- Samråd genomfört: tredje kvartalet 2025
- Beslut i kommunfullmäktige: fjärde kvartalet 2025
- Laga kraft: fjärde kvartalet 2025

7.2.2 Genomförandetid

Enligt 4 kap. 22 § plan- och bygglagen (PBL) ska någon genomförandetid inte gälla eller bestämmas vid upphävande av en detaljplan eller del av en detaljplan.

Detta innebär att upphävandet av aktuell del av detaljplanen vid Algutstorps kyrka kan genomföras direkt efter att kommunens beslut vunnit laga kraft, utan att någon särskild genomförandetid behöver anges i planen.

7.3 Fastighetsrättsliga frågor

Upphävandet innebär att planområdesgränsen för detaljplanerna för kv. Algutstorp justeras. Det område som omfattas av upphävandet ägs huvudsakligen av Vårgårda kommun, med en mindre del som utgör marksamfällighet som påverkas av planen.

7.4 Ekonomiska frågor

Vårgårda kommun bekostar hela planprocessen. Upphävandet medför inga större kostnader utöver personalkostnader för planarbetet och det administrativa arbetet.

7.5 Medverkande tjänstepersoner

Upphävandet av del av detaljplan har upprättats av Samhällsbyggnad – Bygg och Miljö, Vårgårda kommun, på uppdrag av kommunstyrelsen.

7.6 Planskeden

	Instans	DATUM
Planuppdrag givet	Kommunstyrelsen	28-05-2025
Detaljplan godkänd för samråd	Kommunstyrelsen	27-08-2025
Detaljplan antagen	Kommunfullmäktige	10-12-2025
Laga kraft		09-01-2026

SAMHÄLLSBYGGNAD/BYGG OCH MILJÖ

Sabina Talavanic

Omar Mahmoud

Arkitekt SAR/MSA

Arkitekt

Bilagor

- Bilaga 1 – Plankarta
- Bilaga 2 – Grundkarta
- Bilaga 3 – Fastighetsförteckning
- Bilaga 4 – Undersökning av betydande miljöpåverkan (Vårgårda kommun, 2025)
- Bilaga 5 – Vägplan för väg 42 (Trafikverket, pågående)